

3.

Secretele pe care părinții și strămoșii le-au luat cu ei

Suntem departe de a cunoaște în întregime modul în care s-a desfășurat existența rudelor și a strămoșilor noștri. Ceea ce știm despre viața lor sunt lucruri pe care au vrut ei să ni le povestească și să ni le transmită.

În realitate, cei mai mulți dintre noi deținem foarte puține informații detaliate despre viața bunicilor și a rudelor. De-a lungul unei vieți, apar nenumărate situații, unele plăcute, altele mai neplăcute sau chiar tragice.

Multe detalii rămân ascunse. De exemplu, ce știm despre viața rudelor noastre din punct de vedere profesional? Ce știm despre viața lor sentimentală și sexuală dinaintea căsătoriei sau a începutului unei relații de cuplu? Ce știm despre sentimentele, ideile, aspirațiile lor reale? Și, nu în ultimul rând, ce știm despre viața lor intimă?

Un lucru este cert: în cadrul familiilor, se vorbește foarte puțin despre trecut.

În urma părinților și a bunicilor – uneori surprinși de moarte – rămâne o mulțime de secrete pe care aceștia nu au avut niciodată intenția sau ocazia să le dezvăluie.

LUCRURI PE CARE INCONȘTIENTUL NE ÎNDEAMNĂ SĂ LE DESCOPERIM

Relatările anterioare ne permit să constatăm că, în general, cunoaștem foarte puține lucruri referitoare la membrii familiei noastre.

Totuși, e vorba despre persoanele care, încă din copilărie, ne-au fost cele mai apropiate.

Trecutul este arareori evocat și evenimentele, fericite sau dureroase, sunt de regulă trecute sub tăcere pentru că sunt asociate cu emoții puternice. În lipsa unei chestionări detaliate, efectuate din proprie inițiativă în rândul tuturor membrilor familiei, romanul familial rămâne un mister. În plus – pentru că se dorește păstrarea unei imagini ideale a filiației – familia dezvoltă o oarecare rezistență pentru a se opune acestei cercetări și descoperirii unor adevăruri deranjante.

În cartea lui intitulată *Dialectica eului și a inconștientului*, C.G. Jung precizează: „Obiceiul conștientului de a întrerupe mersul elementelor interioare, de a le corija, de a le critica și de a le modifica este în mod tradițional foarte puternic“.

Totuși, nu trebuie să uităm că dificultățile personale survin atunci când ignorăm influențele trecute.

Din punct de vedere psihic, suntem condiționați de evenimente anterioare deși credem că ele nu mai au nicio influență asupra noastră.

Vom vedea care este natura acestor secrete și cum pot ele influența soarta descendenților, făcând doliurile imposibil de înfăptuit.

Să precizăm că, atunci când doliurile nu pot fi înlăptuite, apare o confuzie în ordinea generațiilor, așa cum vom explica în capitolul 6.

Prin dezvoltarea secretelor sunt evitate complicațiile procesului doliului, și anume depresia îndelungată, identificarea inconștientă cu persoana dispărută și chiar dorințele suicidare născute din nevoia de a o regăsi.

SECRETELE INTERZIC ACCESUL LA O MOȘTENIRE POZITIVĂ ȘI FAVORABILĂ

Moartea unei rude pare să blocheze moștenirea pozitivă până când secretele sunt descoperite. *Într-un fel, secretul oprește timpul în loc și, odată cu el, posibilitățile de evoluție personală.*

Consultanții noștri au putut descoperi natura secretelor prezentate în acest capitol abia după decesul părinților și al propriilor bunici.

Dezvăluirea s-a produs prin diverse căi, uneori nesperate, și a fost foarte benefică pentru cei în cauză, fiindcă aceștia au putut astfel să înlăptuiască doliul și să-i permită vieții să-și reia cursul.

După decesul unui membru al familiei, trebuie luate în considerare două elemente: în primul rând, e bine să rămânem în contact cu anturajul pentru că acesta deține în mod sigur anumite informații pe care noi le ignorăm. Apoi, trebuie să fim atenți la coincidențele semnificative și să ținem seama de faptul că Natura (sau inconștientul) încearcă să ne ajute să descoperim aceste adevăruri a căror cunoaștere ne este indispensabilă.

Primul nostru exemplu este acela al unei tinere care, la doar o lună după decesul mamei sale, a aflat prin intermediul unei foste colege de serviciu a acesteia (întâlnită întâmplător în ca-

drul unei asociații culturale) că mama ei avusese o legătură extraconjugală îndelungată. Și colega respectivă îi dezvăluie identitatea amantului.

La vremea aceea, tânăra tratează aceste informații cu superficialitate, pentru că este ocupată să își caute un nou apartament.

Curând, ea se mută într-un mic imobil situat în același oraș. Noua ei vecină de palier lucrează la oficiul stării civile al primăriei și este pasionată de genealogie. Cele două femei se împrietesc și vecina îi aduce consultantei noastre un extras din dosarul complet al amantului mamei sale, dosar pe care tinerei i-ar fi fost imposibil să-l obțină în condiții normale. Ea va afla astfel toate detaliile privitoare la acel bărbat (prenume și nume de familie, data nașterii, a căsătoriei și a decesului, numele soției, urmași...).

Acest exemplu arată că, uneori, nu este nevoie să căutăm pentru că toate informațiile ajung la noi în mod natural, cu condiția să fim atenți la sincronicitățile din viața de zi cu zi. În mod ciudat, multe informații ne parvin spontan în următoarele săptămâni sau luni după un deces familial. Surprinzător este faptul că aceste informații provin în general din surse la care nu ne-am gândit.

SECRETE LEGATE DE FILIAȚIE

Putem afirma că e foarte greu să înfăptuim doliul atunci când un părinte sau un bunic a murit fără să fi putut sau vrut să dezvăluie un secret important referitor la el sau pe care doar îl deținea.

Alături de cele legate de incest, cele mai împovărătoare secrete sunt acelea privitoare la filiație. Pentru că, pur și simplu, ele pun sub semnul întrebării logica legăturilor și a rolurilor fiecăruia în cadrul arborelui generațiilor.

Primul caz este acela al unui consultant al cărui tată murise recent. După înmormântare, mama consultantului îi dezvăluie acestuia că acel bărbat nu era, de fapt, tatăl lui biologic, ci tatăl adoptiv (care, în ceea ce-l privește, deși grav bolnav, nu dorise să dezvăluie nimic). Cât despre tatăl biologic, acesta nu-și mai făcuse niciodată apariția din perioada în care soția lui era însărcinată, adică de patruzeci și cinci de ani.

În cazul de față, este vorba despre o șansă, pentru că mama consimte să dezvăluie un secret major, *chiar dacă acest lucru se întâmplă abia după decesul soțului ei*. Totuși, aceste informații nu sunt suficiente, ele fiind de ordin general și putând fi valabile în cazul foarte multor familii care prezintă o asemenea configurație.

În investigația vastă care va urma, vom încerca să cunoaștem motivele care l-au determinat pe soțul mamei să încuviințeze adopția (în ce an, în ce circumstanțe și de ce) și vom căuta toate elementele privitoare la tatăl adevărat (dacă acesta este încă în viață). Dacă tatăl biologic are și alți copii, ne vom interesa de frații vitregi și de surorile vitrege; dacă el însuși are frați și surori, ne vom întâlni cu acei unchi și cu acele mătuși; și dacă părinții acestuia mai trăiesc, vom face cunoștință, de asemenea, cu adevărații bunici paterni.

Să luăm acum cazul unei străbunici care moare la vârsta de aproape o sută de ani fără să fi dezvăluit niciodată numele amantului său împreună cu care a avut un copil nelegitim.

Urmașa ei a interogat toți membrii familiei, dar nu a putut obține nici cea mai mică informație.

Un asemenea caz este relativ rar, pentru că întotdeauna există cel puțin o persoană care știe ceva legat de eveniment. Faptul că absolut nimeni nu poate oferi nici cel mai mărunț detaliu mi se pare foarte surprinzător. O rog atunci pe consultantă să pre-

cizeze data decesului acelei străbunici. Aflu că aceasta a murit într-o zi de 25 decembrie, fapt care mi se pare semnificativ.

Pentru că ceea ce nu se spune este sugerat uneori prin intermediul datelor de deces: într-adevăr, unele dintre ele corespund datelor comemorative ale unor evenimente religioase sau politice. Murind într-o zi de 25 decembrie, străbunica transmite un mesaj descendenților săi.

Acest lucru ar putea sugera că străbunica însăși nu știa cine era tatăl copilului ei, paternitatea rămânând un mister, la fel ca în mitul creștin al nașterii.

Există trei cazuri în care apare această situație: atunci când au avut loc relații sexuale cu mai mulți parteneri în aceeași perioadă, astfel încât femeia care rămâne însărcinată nu poate spune cu certitudine cine este tatăl copilului ei; atunci când femeia a fost victima unui viol și nu știe nimic despre violator, nici prenumele, nici numele, nici vârsta lui, uneori rămânându-i necunoscut chiar și chipul acestuia; și, al treilea caz, în care poate fi vorba despre un viol colectiv.

Am prezentat acest caz aparent imposibil de rezolvat pentru a arăta că trebuie luat în considerare chiar și cel mai mic detaliu – în situația de față, data decesului (25 decembrie). Într-adevăr, întotdeauna rămâne ceva din trecut care ne poate ajuta să găsim o explicație, oricât de fragilă ar părea ea.

Legat de secretele privitoare la filiație, să vedem acum cazul unui tată, victimă a unei crize cardiace. Nebănuind că va muri prematur și în mod subit, acesta nu le-a dezvăluit niciodată copiilor lui faptul că trăiește o viață dublă. Timp de treizeci de ani, bărbatul a avut două familii, una legitimă cu soția lui și cu cei trei copii ai lor, și cealaltă cu amanta (o fostă colegă de serviciu), pe care o vedea rar și împreună cu care avea, de asemenea, trei copii.

Din fericire, după decesul bărbatului, amanta a luat inițiativa de a ieși din umbră și de a se face cunoscută de către familia oficială, așa încât copiii, adică frații vitregi și surorile vitrege, s-au întâlnit atunci pentru prima oară. Unul dintre copiii nelegitimi, și anume consultanta noastră, a putut astfel să aibă acces la numeroase informații despre cealaltă parte a vieții tatălui ei și să își cunoască unchii, mătușile, verii și bunicii paterni.

Să ne imaginăm în ce situație s-ar fi aflat copiii legitimi dacă amanta tatălui lor nu i-ar fi contactat niciodată. Ei ar fi continuat să nu știe nimic despre viața reală a acestuia și nu ar fi putut îndeplini doliul pentru că n-ar fi epuizat nicidecum secretele legate de personalitatea și de acțiunile lui.

SECRETE PRIVITOARE LA CONCEPȚIE

În cursul consultațiilor, am avut ocazia să descopăr numeroase mistere familiale legate de conceperea copilului. Unele femei mi-au mărturisit că le spuneau soților că utilizează metode contraceptive, deși în realitate nu se protejau, pentru a-i constrânge să conceapă un copil. Altele recurseseră, fără știrea soților, la tratamente destinate creșterii fertilității. În rândul bărbaților, am întâlnit alte cazuri: soți care concepeau un copil atât cu soția, cât și cu amanta, în aceeași perioadă; alții, pentru a-și salva căsnicia, fuseseră constrânși să conceapă un copil pe care nu și-l doreau. Astfel de secrete sunt adeseori descoperite abia după decesul tatălui sau al mamei.

Iată două exemple. Primul se referă la un consultant conceput cu puțin timp înainte de căsătoria părinților săi. În tinerețe, consultantul nu se interesase niciodată de diversele date ale genealogiei sale. Totuși, timpul scurs între data căsătoriei părinți-

lor lui și aceea a nașterii sale l-ar fi putut face să ia în calcul ipoteza potrivit căreia mama lui era deja însărcinată în momentul căsătoriei. Consultantul va descoperi abia după moartea mamei sale că aceasta era însărcinată cu un alt bărbat (pe care îl frecvența în aceeași perioadă în care se întâlnea și cu cel care avea să devină tatăl copilului și cu care căsătoria era deja prevăzută).

Consultantul a aflat adevărul din gura nașei sale, îngrijorată de situațiile de eșec pe plan sentimental și profesional cu care vedea că se confruntă tânărul. Nașa era o prietenă apropiată a mamei și nu avea nicio legătură de sânge cu familia.

Ea îi va spune consultantului că tatăl lui adevărat – decedat la vremea aceea – era cel pe care mama îl desemnase cu puțin timp înainte de botez să-i fie naș.

În această situație, există un ansamblu de informații care trebuie descoperite: legătura mamei, identitatea și personalitatea genitorului, familia acestuia, fără a mai pune la socoteală faptul că nici consultantul, nici nașa lui nu au idee dacă tatăl biologic știa că acel copil era al lui...

Să precizăm că este posibil ca mama s-o fi ales pe cea mai bună prietenă a ei – cea care cunoștea secretul – drept nașă, adică o persoană definitiv legată de copilul ei prin calitatea sa de *părinte spiritual*, tocmai pentru ca secretul să poată fi dezvăluit cândva. Și să adăugăm că, atunci când nașii și nașele aparțin familiei (fiind frații și surorile părinților, de exemplu), dezvăluirea secretelor este mult mai delicată.

În prima mea carte¹, am prezentat cazul unei consultante al cărei tată concepușe doi copii în *același timp*: unul împreună cu soția lui și un altul împreună cu amanta.

¹ Elisabeth Horowitz, *Eliberează-te de destinul familial*, Editura Philobia, 2019.

Să povestim în detaliu desfășurarea acestei istorii familiale: e vorba despre tatăl unei consultante care, fiind foarte grav bolnav, este spitalizat. În ultimele lui ore de viață, familia se adună la căpătâiul lui. Când intră în camera tatălui, consultanta vede o tânără deja prezentă acolo, care pare să fie sora ei geamănă: aceeași vârstă, aceeași înălțime, aceeași culoare a ochilor și a părului, aceleași trăsături ale feței. Tânăra îi mărturisește că este sora ei vitregă, fiica amantei oficiale a tatălui. Ba mai mult, femeia poartă același prenume ca al ei, pentru că tatăl lor, care și-a conceput cele două fiice în aceeași perioadă, a ales să le numească exact la fel.

Acest caz, care sugerează existența unui soi de gemelitate, ar fi avut consecințe grave dacă cele două tinere nu s-ar fi întâlnit la căpătâiul tatălui muribund. Totuși, această primă întâlnire nu este suficientă, fiind necesară, în plus, obținerea unor informații referitoare la viața tatălui, la natura relației lui – sau a relațiilor lui –, dat fiind faptul că un bărbat infidel are, în general, mai multe amante. Odată cu întâlnirea celor două surori vitrege apare posibilitatea dezvăluirii unor secrete mai profunde, care le-au fost ascunse tinerelor, cum ar fi existența altor frați vitregi sau surori vitrege.

În acest scop, va fi efectuată o investigație vastă care presupune întâlnirea cu toți prietenii apropiați ai tatălui, cu colegii lui de serviciu, cu frații și cu surorile lui, la fel și chestionarea soției și a amantei acestuia. Pentru că, în general, soția și amanta dețin informații diferite, fiecare dintre ele știind lucruri pe care cealaltă le ignoră.

După moartea unuia dintre părinți, de regulă a mamei, unii consultanți pot descoperi că părinții nu și-au dorit să-l conceapă și au ezitat să ducă sarcina la bun sfârșit.

Iată, de exemplu, cazul unui consultant care, după moartea mamei sale, a aflat de la medicul de familie că „atunci când a rămas însărcinată, mama lui ezita realmente să păstreze copilul”.

Toate detaliile legate de concepție, de sarcină și de naștere sunt importante de știut: un regim nepotrivit adoptat în perioada sarcinii, administrarea anumitor medicamente, apariția unor complicații obstetricale sau a unor hemoragii, o naștere înainte de termen, producerea unor infecții post-partum, a unor tulburări de alăptare pot fi semnul unei atitudini ambivalente a mamei sau a tatălui în privința copilului abia născut sau care urmează să se nască.

Să vedem un alt caz, acela al unei consultante care a fost concepută în timp ce unul dintre părinții ei încă mai era căsătorit cu precedentul partener de viață.

Consultanta a aflat acest lucru abia după decesul tatălui ei. Acesta, căsătorind fiind, o concepute pe fiica lui împreună cu amanta care avea să-i devină a doua soție. Deși, pe plan biologic, copilul este al cuplului care l-a conceput, el este oficial și copilul adulterin al cuplului format din tată și prima lui soție, pentru că divorțul nu fusese pronunțat încă și soții trăiau sub același acoperiș.

Consultanta a descoperit acest fapt esențial pentru ea prin intermediul unchiului său patern (fratele mai tânăr al tatălui ei). Am sfătuit-o imediat să o caute în mod activ pe prima soție a tatălui și să solicite o întâlnire cu ea. Tatăl nu pomenise niciodată despre această primă căsătorie, ceea ce dovedea existența unor legături puternice și a unor conflicte afective între el și fosta soție.